

# De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 1 december 2011

## MEDITATIE

### Licht in de duisternis

*De adventsweken zijn weer aangebroken. In deze tijd van het kerkelijk jaar staan we in het bijzonder stil bij de profetieën die spreken over de komst van Christus in het vlees. Een dergelijk adventswoord vinden we in Numeri 24.*

Balak, de koning van de Moabieten, heeft Bileam ontboden om Israël te vloeken. Hij ontvangt de algemene verlichting van de Heilige Geest. In een visioen ziet Bileam boven het tentenkamp van Israël in de Jordaanvlakte een lichtende gestalte met een scepter in de hand. Er is onmiddellijke herkenning. Bileam roept het uit: 'Er zal een ster voortgaan uit Jacob; er zal een scepter uit Israël opkomen, die zal de palen der Moabieten verslaan'.

Een ster. Dat is naar oud-oosters spraakgebruik een *koning!* De profetie is tijdens koning David aanvankelijk vervuld. Hij heeft de Moabieten geheel onderworpen. Voor de tweede maal is deze tekst vervuld bij de geboorte van Vorst Immanuël. Meer dan David is hier: 'Ik ben de wortel en het geslacht Davids, de blinkende Mor-

**Er zal een ster voortgaan uit Jacob.**

Numeri 24:17

genster' (Openb. 22:16). Christus heeft uit het geslacht van David ons vlees en bloed aangenomen. Hoe staat u tegenover deze Koning? Leeft u nog in de ongebroken bewondering voor de stralen van uw eigen ster? Bedenk toch, dat u geen Kerstfeest vieren kunt zonder Christus. Hij is gekomen om de Moabieten te overwinnen. Hem is alle macht gegeven in de hemel en op aarde. Wat is het groot om door deze Koning overwonnen te worden in dit zo zoete heden der genade. Val de Heere toch te voet. Vraag Hem of er een straaltje licht van de Morgenster in uw leven mag vallen. Dan kunt u uzelf niet meer handhaven tegenover Hem. Dan wordt u een gelukkige verliezer. Misschien zegt iemand: 'Maar mag ik Hem wel aanroepen'? Zou de Heere zo'n mens als ik ben wel willen horen? Hier mag en moet een tegenvraag wor-

den gesteld. Weet u één plaats op dit westelijk halfrond, waar de morgenster tegen het aanbreken van de dag niet te zien is? Zo'n plaats is er niet. De Ster van Jacob is opgegaan om het duistere hart van gevallen mensen te verlichten. Zijn stem is tot de mensenkinderen. Hij roept u toe: 'Verlaat de slechtigheden en leeft, en treedt in de weg des verstands' (Spr. 8:4, 9:60).

Als het eerste licht van de Ster van Jacob in ons hart valt, zien we wat we nooit eerder hebben gezien en nooit werkelijk hebben geloofd, n.l. dat we leven in de duisternis en in de schaduwen van de dood. Hoe schuldig zien we dan ons zelf tegenover een heilig en rechtvaardig God. Dan wordt het ingeleefd wat het is om onbekeerd te zijn, te moeten sterven en niet te kunnen.

Wie beschenen wordt door de eerste stralen van de Ster van Jacob komt als een onwaardige man of vrouw aan Gods voeten terecht. U kunt het niet nalaten om als een rechteloze om ontferming en genade te roepen. Dan valt het licht van de Ster op het Evangeliewoord. Voor het eerst horen of lezen we niet heel ons verstand en heel ons hart, dat Hij in de wereld gekomen is om onwaardige zondaren tot bekering te roepen. Slechts één begeerte blijft er over: Hem te mogen ontmoeten in het Woord, Hem te mogen kennen, Hem te mogen bezitten als Borg en Middelaar. Dat is de ware adventsverwachting. Is dat ook het uitzien van uw afgetobde hart? Welk een bemoediging ligt er voor u in de tekst. De Ster uit Jacob is opgegaan om zondaren, die geen licht hebben om zichzelf te verlichten. Dat is Zijn werk. Houdt moed. Hij staat reeds gereed om Zichzelf aan u weg te schenken. Dan mag u Hem omhelzen. Dan mag u zeggen: Geboren voor mij. De Ster uit Jacob is opgegaan. Hij verbleekt nooit. Hij blijft schijnen om Zijn kinderen te verlichten, die na ontvangen genade zichzelf zo in het duister kunnen brengen. Is dat bij u het geval? Belijdt Hem uw afwijkingen en smeed Hem of Hij opnieuw uw duisternis wil verdrijven. Daartoe is Hij gekomen.

## Inhoud

90e jaargang

Nr. 9

- 1 Licht in de duisternis
- 2 Bijbelvertalingen in Engeland (3)
- 2 Wereld – aids - dag
- 3 Wat is uw naam?:  
De namen van Gods kinderen (46)
- 4 Commentaar: Scheiding wettelijk en ceremonieel huwelijk
- 5 Even maar...
- 6 Het gezin bij Willem Teellinck (4)
- 7 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

Dordrecht,

ds. M. Golverdingen

## Bijbelvertalingen in Engeland

*Het Oude en het Nieuwe Testament in het Engels*

*Hoe is het met de vertaling in het Engels verder gegaan na de marteldood van William Tyndale? Behalve Miles Coverdale zette John Rogers (1505-1555) diens werk voort, om zijn veiligheid onder de schuilnaam Thomas Matthew. Rogers gaf bij twijfelgevallen de voorkeur aan Tyndales zienswijze en nam rechtzinnige kanttekeningen op, wat Coverdale niet had gedaan. In 1537 verscheen Rogers' vertaling.*

Eén van de bekendste vorsten van Engeland was Hendrik VIII (1509-1547). Hij schreef in eigen persoon een werk tegen Luthers leer en ontving daarom in 1521 van paus Leo X zelfs de eretitel "fidei defensor", verdediger van het geloof. Dat veranderde toen hij wilde scheiden van Catharina van Aragon, wat de paus niet toestond. Hendrik scheidde toch en brak met Rome. Hij riep zich vervolgens uit tot "supreme head", voortreffelijk hoofd, van de zelfstandige, Anglicaanse Kerk. Zowel roomsen als ware protestanten ondervonden het ongenoegen van de vorst, die met ijzeren hand regeerde. Soms hingen zij zelfs naast elkaar aan de galg!

Hendrik VIII was geen tegenstander van een bijbelvertaling. Toen in 1537 te Southwark bij James Nicholson de herziene vertaling van Coverdale verscheen, kreeg die koninklijke goedkeuring. In 1539 is deze opnieuw gedrukt. De koning beval zelfs dat er in elk kerkgebouw een exemplaar moest liggen. Daartoe is de "Great Bible" - de naam heeft betrekking op de enorme omvang - uitgegeven. Hiervoor bestond grote belangstelling, zodat hij letterlijk aan de ketting werd gelegd. Men stal zelfs exemplaren! Kerkgangers die de leeskunst niet machtig waren, kwamen luisteren als iemand voorlas. Opmerkelijk: kwam de Reformatie in andere landen tot stand door theologen, zoals Luther, Zwingli of Calvijn, in Engeland gebeurde dat door het voorlezen van Gods Woord door leken. Een andere naam voor de Great Bible was "Treacle Bible", te vertalen met



*Hendrik VIII*

"stroopbijbel". In Jeremia 8:22 staat in die Bijbel namelijk het woord "treacle", dat "stroop" betekent, terwijl de Statenbijbel "balsem" heeft.

Er zijn nog andere vertalingen te noemen. In Genève woonden toen tal van uit Engeland gevluchte calvinisten, die Gods Woord in hun taal wensten te lezen. Nadat in 1557 voor hen het Nieuwe Testament verscheen - een zekere William Whittingham was de belangrijkste vertaler - kwam in 1560 de gehele Bijbel uit, een verbetering van die van Tyndale. Theodorus Beza

bood de helpende hand. De Geneefse Bijbel is ook bekend als de "Breeches Bible", een naam die toelichting verdient. In Genesis 3:7 staat dat Adam en Eva van vijgenbladeren schorten voor zich maakten. Deze Bijbel noemt die "breeches", lendendoeken. Bij de puriteinen werd de Geneefse Bijbel geliefd door de kanttekeningen, die een calvinistisch karakter droegen. In 1576 werd deze voor het eerst in Engeland zelf gedrukt, maar ook te Amsterdam is hij diverse keren van de pers gerold.

Vurig anglicaanse bisschoppen accepteerden de Geneefse Bijbel niet, vanwege die kanttekeningen en zorgden in 1563 voor een eigen uitgave. Maar de Engelse rooms-katholieken bleven niet achter en vertaalden eveneens. Hoe anders was dat een halve eeuw eerder! Tyndale werd immers om zijn vertaling gedood? George Martin gaf in 1582 te Reims het Nieuwe Testament uit en in 1610 verschenen de beide testaments in Douay. Maar waarom niet in Engeland? Koningin Elisabeth I, eveneens "supreme head", legde de roomse kerk in haar land geheel aan banden.

Er waren dus diverse Engelse vertalingen beschikbaar. Vooral die van Wycliffe en Tyndale spreken nog tot de verbeelding. Er waren allerlei vertalingen, maar de belangrijkste was nog niet verschenen. Dat zou de King James worden.

*(wordt vervolgd)*

Zwijndrecht, dr. C.R. van den Berg

## Wereld aidsdag

***Donderdag 1 december, is het wereld aidsdag. Waarschijnlijk heeft u inmiddels al veel over aids gehoord en gelezen.<sup>1</sup> Met dit artikel willen we als deputaatschap Bijzondere Noden uw aandacht vragen voor de vele kerken en kerkleden in met name Afrikaanse landen die worstelen met deze problematiek.***

***We willen vragen of u met hen mee wilt leven, mee wilt helpen en hen ook in uw gebed wilt gedenken.***

Wereldwijd zijn op dit moment ruim 3,3 miljoen mensen besmet met hiv. Dit virus werkt verwoestend in op het immuunsysteem, zodat 'onschuldige' ziektes dodelijk zijn voor deze mensen. De meeste mensen die besmet zijn met hiv wonen in Afrika. Daar heeft deze ziekte een groot effect op gezinnen, op de samenleving en op de economie. Veel huishoudens worden gerund door kinderen, omdat beide ouders zijn overleden aan aids.

## Vreemdeling

uitverkorenen  
vreedzamen  
vreemdeling  
vrienden  
zaad

In een aantal landen overlijden zoveel mensen aan aids dat er economische problemen ontstaan. En juist in Afrikaanse landen zijn aidsremmende medicijnen maar beperkt of tegen hoge prijzen beschikbaar.

Hiv wordt overgedragen door seksueel contact en bloedcontact, bijvoorbeeld tijdens bloedtransfusie of tijdens de geboorte. Verreweg de meeste hiv-besmettingen vinden plaats door seksueel contact, meestal buiten de context van het huwelijk, in seksuele relaties die door Gods Woord duidelijk verboden worden. De conclusie zou kunnen zijn dat hiv-besmetting dus eigen schuld is. Maar waar ligt de schuld, als een meisje uitgehuwelijkt wordt aan een veel oudere man die al meerdere risicovolle seksuele contacten achter de rug heeft? Wie zal gaan staan boven een man die vanwege zijn werk weken of zelfs maanden van huis is en in die tijd jammerlijk voor de verleiding bezwijkt? Waar ligt de schuld als je honger hebt en de enige mogelijkheid om aan voedsel te komen is om je lichaam te verkopen? Hoe geweldig moeilijk is het staande te blijven in een maatschappij waar al je leeftijdgenoten en de ouderen die je kent meerdere seksuele partners tegelijkertijd hebben?

Om u iets te laten zien van de gevolgen van aids, willen we u kennis laten maken met Maria uit Zuid-Afrika. We ontmoetten deze vrouw van begin veertig tijdens onze laatste reis. Ze woonde in een zinken onderkomen, was ziek en mager. Ze had niemand: geen kinderen, geen man en geen familie. De boer waar ze werkte, had haar op straat gezet toen hij ontdekte dat ze ziek was, zonder enige compensatie. Wat is het dan goed om te zien dat ze wordt opgevangen door een lokale kerk. Dat zij haar eten geven. Dat ze bij haar langs komen en iets laten zien van de christelijke naastenliefde voor verschoppelingen. Terwijl de maatschappij deze mensen



De meeste mensen die besmet zijn met hiv wonen in Afrika.

*'Ik ben een vreemdeling op de aarde.'*

Psalm 119:19a

We kennen hem wel. De vreemdeling. Hij voelt zich niet thuis. Zoekend en vragend probeert hij zijn weg te vinden. Het hart van een vreemdeling ligt elders. In de Schrift komt het woord vreemdeling regelmatig voor. Het volk van Israël had met vreemdelingen te maken. Mensen die niet hoorden bij het volk. Zij stonden buiten de dienst des Heeren. Anderzijds lezen we ook dat Israël zelf als vreemdeling verkeerde in Babel. Geestelijk een vreemdeling te zijn, dat is een werkelijkheid! Dit betekent dat wij van nature vreemd van God zijn. We kennen de Heere niet meer. Paulus schrijft er over in Efeze 2: *Dat gij in die tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld* (vers 12).

Paulus spreekt hier over de heidenen, maar het geldt van nature voor ieder mens. God hebben wij verlaten in het paradijs. We kennen Hem niet meer. Is dat ons tot smart geworden? We kunnen ons zo thuis voelen op deze wereld. Het is onze ellende dat we ons geen vreemdeling gevoelen. Blind voor de werkelijkheid. Wat is nodig? Godsgemis! De Heere maakt mensen, die zich geen vreemdeling voelen, tot vreemdelingen. De wereld kan hun thuis niet meer zijn, omdat de Heere er niet is. Ze gaan zoeken de dingen die Boven zijn. De geestelijke zaken krijgen waarde.

Bent u bezet met de vraag: kan zo'n geestelijke vreemdeling nog thuis komen? Ziende op jezelf is dat onmogelijk. En toch zonder de Heere niet meer te kunnen leven. Hoe komt dat toch? Omdat de liefde in het hart is uitgestort. Een heimwee naar een onbekende God. Voor die geestelijke vreemdeling zal de Heere zorgen. Hij gaat hem de weg wijzen door Zijn Woord en Geest.

Op Gods tijd wordt de vreemdeling gewezen op Hem die Vreemdeling wilde worden op de aarde. Waarom wilde Hij deze weg gaan? Om geestelijke vreemdelingen thuis te brengen. Wat is hun thuis? Dat is de Heere Zelf. Door genade huisgenoten Gods te mogen worden (Ef. 2:19). Wat een wonder, burgers van het Koninkrijk der genade, op weg naar het hemels vaderland. In dat verlangen worden geestelijke vreemdelingen niet beschaamd (Hebr. 11:16).

Het is de grote vraag: Waar voelen we ons thuis? Liefde tot de Heere geeft verbondenheid aan de dienst van God en het volk van God. We gaan andere zaken zoeken. Zulke zoekende en vragende mensen zijn herkenbaar als vreemdeling. Ligt uw hart op een andere plaats dan in deze wereld?

Poortugaal, ds. C. Neele

vaak in eenzaamheid laat sterven omdat er een taboe rust op aids. En zoals Maria ontmoetten we er velen, mannen en vrouwen, die door hun ziekte buiten de maatschappij worden geplaatst.

Juist hier ligt een taak voor leiders van kerken en kerkleden om zorg en pastorale steun te geven aan hen die besmet zijn met aids of te maken hebben met de gevolgen daarvan. Een taak ook voor leerkrachten om kinderen al jong de Bijbelse normen en waarden te leren ten aanzien van seksualiteit en gezinsvorming. Een taak voor ouders om hun kinderen voor te leven. Met steun van Bijzondere Noden worden lokale christenen toegelust om deze taken op zich te nemen. Soms bekruipt ons het gevoel dat het hopeloos is om nog te proberen aids te 'stoppen', dat hulp slechts een druppel op een gloeiende plaat is. Dat wij toch niet kunnen voorkomen dat de ziekte nog verder uitbreidt. En dat is waar. Wij kunnen dat niet. Maar de Heere is de Almachtige, Die op het gebed grote dingen kan doen. We willen daarom vragen om uw gebed voor de slachtoffers en de werkers.

Misschien staat aids ver van uw belevingswereld. Heel concreet vragen we u daarom, om persoonlijk en als gemeente te bidden voor de 15 miljoen kinderen van wie de ouders zijn overleden en waarvan velen verantwoordelijkheid dragen voor het gezin. We vragen om uw gebed voor aidspatiënten die verstoten worden door familie en vrienden en nameloos eenzaam moeten sterven. Voor jongeren om de juiste keuze te maken, weerbaar te zijn en op een zuivere manier om te gaan met seksualiteit. Voor overheden die geconfronteerd worden met het verlies van een groot deel van de werkzame bevolking en een tekort aan betaalbare medicijnen. Vóór alles vragen we echter of u wilt bidden om bekering van mannen en vrouwen, opdat ze naar Gods heilzame wet zouden leven. Dat geldt niet alleen mensen in Afrika, maar evengoed de jongeren en ouderen in onze samenleving.

De aidsproblematiek is immens groot en het is moeilijk om verandering te brengen in deze situatie. Maar er is toch ook reden tot dankbaarheid. Er hebben de afgelopen jaren door kerken die door Bijzondere Noden worden gesteund vele activiteiten plaatsgevonden en daardoor hebben veranderingen plaatsgevonden. Vele mensen zijn met onze steun opgeleid en omringen nu vrijwillig aidspati-

enten met hun zorg. Er zijn gelukkig steeds meer jongeren die hun leeftijdsgenoten oproepen om trouw te zijn en zuiver te leven.

Het geeft reden tot dankbaarheid dat wereldwijd christenen zich inzetten om aids te keren en het licht van Gods Woord te laten schijnen in een gebroken samenleving. Want dat is het enige wat echte verandering en ware

hoop geeft in schijnbaar hopeloze situaties!

Deputaatschap Bijzondere Noden  
(ING rekeningnummer 307447  
te Woerden)

<sup>1</sup> Voor uitgebreide informatie over hiv/aids en de gevolgen hiervan verwijzen we u naar het artikel van dr. H. J. Agtesch in De Saambinders van 2005 en 2006, toegankelijk via Digibron.

## COMMENTAAR

### Scheiding wettelijk en ceremonieel huwelijk

*CU-voorman Slob heeft de gedachte geopperd om het wettelijk en ceremonieel huwelijk van elkaar te scheiden. Om een uitweg te vinden in het debat over de positie van de gewetensbezwaarde ambtenaren stelde hij voor de huwelijksluiting om te vormen tot een puur administratieve handeling. Op dit idee zijn al vele reacties verschenen. We willen ons commentaar daarom toespitsen op de taak van de overheid in dit verband.*

In het voorstel van Slob vervult de overheid de taak van controleur en schepper van een juridisch kader, maar wordt het ceremoniële karakter van het huwelijk losgetrokken van het wettelijk gedeelte. De keus voor een ceremonieel huwelijk en de invulling daarvan is dan aan het paar. Ik zie niet in dat daardoor de angel zou worden weggehaald uit het debat over de positie van de gewetensbezwaarde ambtenaren. Een bruidspaar hoeft dan weliswaar niet een toespraak aan te horen van een ambtenaar van de burgerlijke stand die ook huwelijken tussen twee personen van hetzelfde geslacht in de echt verbindt. Aan het loket waar men het huwelijk laat registreren is de ambtenaar immers niet meer dan een neutrale overheidspersoon die registreert wat nodig is. Inhoudelijk is hij bij de huwelijksvoltrekking niet betrokken.

#### Taak overheid

Een dergelijke pragmatische benadering gaat voorbij aan de vraag wat de taak van de overheid ten opzichte van



het huwelijk eigenlijk is. We weten dat daar in de loop van de geschiedenis verschillend over is gedacht. Ik zal dat niet allemaal noemen. Luther en Calvijn leerden dat het huwelijk behoort tot de natuurlijke orde. Calvijn noemt het een heilige inzetting. Geen sacrament, zoals de Rooms-Katholieke Kerk leert.

Omdat de wereldlijke overheid als eerste de taak heeft de natuurlijke orde te bewaken, vonden de reformators dat de openbare bevestiging van alle huwelijken niet door de kerk, maar door de overheid diende te geschieden. De componenten van liefde, trouw en totale levensgemeenschap tussen man en vrouw vragen naar hun aard om een belofte van trouw voor heel het leven. En dan ligt het voor de hand om die belofte voor God en mensen publiekelijk uit te spreken. Deze gedachte vinden we op allerlei terreinen van het maatschappelijk leven terug.

Waar mensen geroepen worden een eed af te leggen in het maatschappelijk leven, wordt die eed in het openbaar afgelegd met de vaste eedformule. Het afleggen in het openbaar van de eed leidt ertoe dat zo iemand door het volk ter verantwoording kan worden geroepen als hij de eed van trouw breekt. Zo is het ook met het huwelijk. Het is niet maar een samengaan van twee verliefde mensen die zich van niemand iets behoeven aan te trekken onder het mom van 'Het is toch onze zaak' en 'Wij moeten toch zelf weten wat we doen?' Familie, vrienden en kennissen en met name ook de kerkelijke gemeente, zelfs de ge-

hele gemeenschap is daarbij betrokken. Zij vormen als het ware de bedding waarin de huwelijken worden voltrokken.

Ook onder het Oude Testament had het huwelijk dat openbare karakter. Het was een zaak van de gemeenschap. Dat bleek onder andere uit het feit dat een man die een vrouw ondertrouwd had tot aan zijn huwelijk niet mee ten strijde behoefde te trekken. Dat openbare karakter van het huwelijk kwam ook tot uitdrukking in de uitnodiging van de Synode van Dordrecht (1618-1619) aan de overheid om vorm te geven aan een nationale huwelijkswetgeving.

Het voorstel van Slob maakt het huwelijk tot een registratie-aangelegenheid, alsof het gaat om een rijbewijs of paspoort. En dat alleen maar als een – in mijn ogen bij voorbaat mislukte – poging om uit de impasse te komen ten aanzien van de positie van de weigerambtenaren.

### Naïef

Het is naïef om te denken dat de pro-homolobby halt zal houden als er een oplossing is gekomen voor de weigerambtenaren. Die oplossing kan in hun ogen alleen maar zijn: weg met die ambtenaren. De kerk hoeft niet te denken dat zij buiten schot zal

## Even maar...



### De toeleidende weg

Weet u wat daarmee bedoeld wordt? Dat is de weg waarlangs de Heilige Geest een zondaar brengt tot de bevindelijke kennis van de Middelaar. Dus eenvoudig gezegd, de weg die leidt naar Jezus. Daarover wordt veel gesproken. En helaas zelfs gestreden. Maar wanneer de Heilige Geest levend maakt, dan leert een zondaar twee zaken heel goed:

1. dat het Geesteswerk niet begint met de kennis van de Zaligmaker, want Die is totaal voor hem verborgen. Hij moet geopenbaard worden. Er moet voor Hem plaats gemaakt worden.
2. dat het zonder enige kennis van deze Zaligmaker absoluut niet kan. Want 'buiten Jezus is geen leven maar een eeuwig zielsverderf'. Joh 3: 36.

Wanneer de Voorbidder van Sion bidt tot Zijn Vader, zegt Hij in Zijn gebed hoe dit gaat: 'en dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen, de enige, waarachtige God en Jezus Christus Dien Gij gezonden hebt.' Hieruit kunnen we een paar dingen leren. Dat het eeuwige leven iets is dat *hier* in dit leven begint en niet pas straks bij het sterven van Gods kinderen. Dat het eeuwige leven bestaat uit *kennen*, kennen met het hart, met heel je zijn, zielsbevindelijk. Dit eeuwige leven begint met de kennis van *God*. En dus

niet met de kennis van Jezus. Deze enige en waarachtige God wordt wáár voor ons en wij worden waar voor deze God. In het licht van Gods deugden (HC vraag 3) leren we dan ook *onszelf* kennen en verfoeien. Dat doet hartelijk buigen onder God en hongeren en dorsten naar dé gerechtigheid. Dit hongeren en dorsten gaat vooraf aan de kennis van de Middelaar. Je wordt toch niet eerst verzadigd en daarna ga je pas hongeren en dorsten? In DL 3\4 wordt helder de Schrift nagesproken als het gaat om de toeleidende weg: de weg naar Jezus. Zoals in elk hoofdstuk wordt eerst positief belijdend gesproken. Daarna het afwijkende gevoelen in de verwerping der dwalingen: 'De onwedergeborene mens is eigenlijk niet geheelijk dood in de zonde of ontbloot van alle krachten tot het geestelijk goed; maar hij kan nog hongeren en dorsten naar de gerechtigheid en het leven, en offeren een offerande van een verslagen en verbroken geest die Gode aangenam is' (4). Laat dit gevoelen eens goed tot u doordringen, want in allerlei vorm wordt het ons zo gepresenteerd, met grote woorden en verwijten in de richting van onze gemeenten. Echter dit is het gevoelen van de remonstranten! Waarop onze Dordtse vaders duidelijk reageren met: 'want deze dingen strijden met de klare getuigenissen

der Schrift: gij waart dood door de misdaden en de zonden (Ef. 2:5) en het gedichtsel van des mensen hart is alleenlijk boos te allen dage (Gen 6: 5 en 8: 21). Daarentegen hongeren en dorsten naar de verlossing uit de ellende, en naar het leven, en Gode een offerande van een gebroken geest opofferen, geldt eigenlijk van de wedergeborenen, en van degenen die zalig genaamd worden (Psalm 51: 19 en Mat 5: 6). Kom, overdenk dit nu eens rustig en laat u gezeggen. De remonstranten hadden ook een derde hoofdstuk der leer, waarvan het scheen dat er niets op aan te merken was. Ze gebruiken bekende woorden, maar ze vullen en beleven het zo wezenlijk anders. Eerst heimelijk en later openlijk. Zo gaat dat altijd, met alle gevolgen van dien. Dat we deze taal eenvoudig zouden blijven nazeggen en deze zaken ootmoedig doorleven!

We kunnen soms dichter bij de remonstranten zitten dan we zelf willen en denken. Laten we ophouden over deze tere zaken te strijden, maar vragen in hartelijke verbondenheid aan Schrift en belijdenis om een kruimel ware beleving van deze pure genade die in Christus Jezus is! Genade, genade van het prilste begin tot het zalige einde. Van de levendmaking tot de heerlijkmaking.

v.a.

blijven. Toen in 2001 de wet het mogelijk maakte dat ook twee personen van hetzelfde geslacht in het huwelijk konden treden, werd door vertegenwoordigers van de homobeweging gezegd dat de kerken mogen denken wat ze willen en dat de kerken van hen geen last zullen hebben.

Maar dat dit standpunt snel kan veranderen blijkt wel uit het gebeuren in februari 2010 rond de eucharistieviering in Reusel, waar de plaatselijke pastoor de hostie niet wilde uitreiken aan de homoseksuele Prins Carnaval. De homobeweging met het COC voorop riep toen homo's op om uit protest massaal naar Den Bosch te gaan om daar deel te nemen aan de communie. De geruststellende woorden die in 2001 werden uitgesproken, werden gevolgd door het veelzeg-

gende: 'We kunnen natuurlijk niet in de toekomst kijken'. Dat moet ons te denken geven.

### Bidden

Laten we de overheid blijven aanspreken op haar roeping in de samenleving. Op z'n minst moet daarin plaats zijn voor minderheden, ook in het openbaar bestuur. Laten we bidden voor de bezwaarde ambtenaren. Ook voor degenen die met deze heksenjacht bezig zijn, of de Heere hen de ogen wil openen. Mocht het anders zijn, en wie zou niet vrezen, dan moge het Woord van Christus Zelf ons bemoedigen: In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

moeten al beginnen bij het aankleden en het te eten geven om de stof te herhalen en de vragen te laten opzeggen.

### De herhaling van de preek

In de huisorde krijgt ook, zoals we zagen, het herhalen van de gehoorde preken een plaats. Daarop valt een extra accent op de dag des Heeren. De benadering herinnert opnieuw sterk aan de gang van zaken in Banbury, die Teellinck tweemaal in Nederland publiceerde. Ieder gezinslid kreeg de opdracht om met aandacht naar de preek te luisteren, want bij thuiskomst zou men een verslag daarvan moeten kunnen uitbrengen of vragen over de preek moeten beantwoorden. Enkele gezinsleden, schreven al luisterend de preek op 'uyt de mont des Dienares'. Teellinck tekende hierbij aan dat er zo heel wat preken van W. Perkins in omloop zijn gekomen. We weten dat op deze manier ook veel preken van de Middelburgse predikant ds. B. Smytgelt bewaard zijn gebleven.

Bij thuiskomst uit de kerk zonderde ieder zich af om persoonlijk toe te passen wat men gehoord had en daarover een zegen te vragen. De preek werd 's middags tijdens de maaltijd in de gezinskring besproken. Tegen de avond kwam het gehele gezin samen om opnieuw de preek te herhalen. De huisvader ging dan na wat de kinderen en de dienstboden van de preek hadden onthouden. Hij vestigde ook de aandacht op iets in de preek, dat op het gezin zelf of op een gezinslid van toepassing was. Er was zo nodig ook een woord van heilig vermaan om iemands levensopenbaring te verbeteren.

In zijn *Nootwendigh vertoogh* nam Teellinck een afzonderlijk hoofdstuk op om te onderstrepen hoe veel waarde hij aan dit onderdeel van de huisoefeningen hechtte. Centraal stond het twee keer herhalen van de gehoorde preek. Hij riep de huisvaders in dit verband toe: 'Reformeert uw huis na elke predikatie die u hoort'.

Ouders die bezwaar maakten omdat kerkgang en preekbespreking de kinderen de mogelijkheid ontnamen om te spelen, herinnerde hij eraan dat godzalige kinderen een bijzonder genoeg hebben in de dienst des Heeren. Kinderen scheppen er veel genoeg in als zij de gelegenheid krijgen om te laten zien hoe goed zij een preek kunnen onthouden en hoe goed zij hun vragen leren voor de huiscatechisatie.

Hoewel Teellinck zich beklaagt over

## De waardering van het gezin bij Willem Teellinck

*Huiscatechisatie was in de ogen van Teellinck een heel belangrijk middel om het geestelijke en kerkelijke leven van het volk te reformeren. Zo werd fundamentele kennis van het Woord overgedragen. Om de kinderen goed te catechiseren is van belang, zo veel als mogelijk is, 'de gheduerighe t'huys-wesinghe'. Wie jonge harten wil opvoeden tot wat goeds, moet er voor de kinderen zijn. Teellinck gaf de ouders ook nog andere praktische aanwijzingen.*

### Aanwijzingen voor de praktijk

1. Ouders moeten vroeg met catechiseren beginnen en daarbij vooral onderwijs geven in de vreze Gods. Men moet met een veulen al vroeg omgaan om het aan zadel en toom te laten gewennen. We letten met zorg op de jonge boompjes en planten in de tuinen. De kinderen zijn echter de jonge planten van de boomgaard des Heeren. Op hen moet men dan in het bijzonder al vroeg letten.
2. Begin met hen de gemakkelijkste en noodzakelijkste dingen te leren ten aanzien van de kerninhoud van de leer der zaligheid, de kennis van God, van de schepping, van de val en van Christus. Dat moet grondig,



beetje voor beetje worden bijgebracht.

3. Het onderwijs moet vooral op een vriendelijke manier gegeven worden, spelenderwijs en vragenderwijs, maar ook met aandoening, zodat de kinderen merken dat het de ouders ernst is.
4. Regelmaat is van veel belang. De huiscatechisatie moet elke dag, 's morgens en 's avonds, ter sprake komen. Moeders en dienstboden

veel nalatige ouders, is duidelijk dat zijn oproep tot reformatie ten aanzien van de preekherhaling veel vrucht heeft afgeworpen. Zo deelt hij mee, dat er door Gods genade in Middelburg ook menigten 'jongmans en jonghe dochters' zijn, die zich van jongs af met innerlijk vermaak gewend hebben aan de onderhouding van de christelijke rustdag ten aanzien van kerkgang en huisoefeningen.

**Hij riep de huisvaders toe:  
'Reformeert uw huis na elke  
predikatie die u hoort'.**

Ze komen ook na de kerkdiensten bij elkaar. Kennelijk zijn er groepen jongeren die in bepaalde gezinnen samenkomen om onder leiding van de huisvader een preekbespreking te houden! Teellinck wijst nadrukkelijk op de mogelijkheid 'om hier en daar

met vijf of zes mensen samen te komen om elkaar te stichten in het allerheiligst geloof, de preek op te halen (en) met elkaar psalmen te zingen. De dienaren van het Woord moeten er bij de overheid op aandringen om deze ontwikkeling te bevorderen, daar men zich anders bezig houdt met herrie schoppen, herbergen in- en uitlopen, kaatsen, dansen, drinken, ganzeborden en 'dierghelijcke ydelheyt.'

Het repeteren van preken is voluit bijbels. Hoe vaak spreekt de Schrift niet over het bewaren van de woorden van God (Luk 2:19, 11:28). Als iemand ons een duur cadeau geeft, zou het dan niet van grote ondankbaarheid getuigen als we dat in onze zak hielden en we ons niet eens verwaardigden om er naar te kijken? Welnu, Gods Woord is kostbaarder dan duizenden van goud of zilver (Ps. 119:72).

*(wordt vervolgd)*

Dordrecht, ds. M. Golverdingen

van het nageslacht. Maar de Heere geve allermeest dat de genade van de oude tijd in jonge *harten* gewerkt zou worden. Vele citaten zouden hier aangehaald kunnen worden, waaruit de tere vreze des Heeren blijkt. Maar ook, hoe de God van de geslachten plaats maakte door Zijn Geest voor de Zaligmaker. Hoe Immanuël het hart mocht vervullen en iets van de heerlijkheid van Christus gezien mocht worden. Dit boek willen we van harte aanbevelen, binnen en buiten de vrienden- en bekendenkring (en de Betuwe).

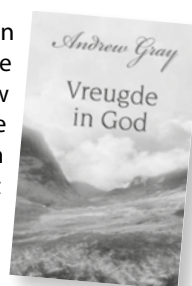
Met de wens voor onze broeder, waarmee deze vriendenbundel afsluit: *'Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht die God verleent; opdat God in alles geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen'* (1 Petrus 4:11).

Geldermalsen,

ds. B. Labee

**"Vreugde in God", Andrew Gray;  
uitg. De Groot Goudriaan, Utrecht;  
ISBN 978 90 8865 1243;  
191 blz.; € 19,90.**

George Hutcheson noemde de Schotse predikant Andrew Gray 'een vonk uit de hemel'. Het was een vonk die veel licht gaf, maar niet voor lange tijd. Toen Gray 22 jaar was, zei hij dat hij hoopte zijn Meester voor zijn volgende verjaardag te mogen ontmoeten in de hemel. Zes maanden later werd hij afgelost van zijn aardse post en ging hij heen. Andrew Gray (1633-1656) diende zijn gemeente in Glasgow Cathedral slechts ruim twee jaar. Desondanks zei een van zijn leeftijdsgenoten: 'We kunnen gerust zeggen dat in de geschiedenis van ons land nooit iemand van zijn leeftijd zulke diepe sporen heeft nagelaten'. Van zijn preken is wel gezegd dat ze 'biddend werden voorbereid, vol vuur uitgesproken, en gevolgd werden door rijke zegen'. Het boek "Vreugde in God" bevat twaalf opnieuw vertaalde preken van Gray. In de levensschets, die aan deze preken voorafgaat, staat te lezen: 'Zijn preken maken leerstukken begrijpelijk en praktisch. Ze spreken krachtig tot de gedachten en het geweten, vertroosten de wedergeborene, zetten de afgedwaalde stil, nodigen de onbe-



## BOEKENNIEUWS

**Omdat Hij het gedaan heeft,  
B. Hooghwerff (red.). Uitg. Den Hertog  
- Houten; ISBN 978 90 331 2429 7;  
150 pag., € 18,50.**

*'Heere, wie ben ik dat ik dit doen mag. Wat bent U eindeloos goed en wijs.'* Zomaar een citaat van onze geliefde broeder en oud-docent, ds. G.J. van Aalst, uit de vriendenbundel, hem aangeboden bij zijn 25-jarig ambtsjubileum. En deze woorden, die betrekking hebben op de taak van docent aan onze Theologische School, zijn eigenlijk van toepassing op al het ambtelijk werk dat verricht mocht worden. De meeste woorden worden overigens over broeder Van Aalst geschreven. De herinneringen door oud-collega C. Bregman van scholengemeenschap 'Guido de Brès', dateren van voor de ambtelijke dienst als dienaar van het Goddelijke Woord. Vanuit de drie gemeenten die onze broeder dienen mocht, Benthuizen (1986), Ridderkerk (1992) en Klaaswaal (2003-heden), is een bijdrage opgeno-

men. Een mededocent aan de Boezem-singel (onze rector ds. A. Moerkerken), een oud-student (ds. D. De Wit) en een huidige student (A.T. Huijser) klappen uit de (Theologische) School.

Dhr. B. Agteresch verhaalt iets uit de achterliggende periode over het werk als dovenpastor en de taken binnen het geheel van de gemeentekring in Classis, Particuliere Synode en Generale Synode. In de diverse bijdragen proeven we grote waardering voor het ambtelijke werk dat in de achterliggende 25 jaar, door Gods genade, verricht mocht worden. Met dit boek is ook een bijdrage geleverd aan de 'kleine' kerkgeschiedenis. Ongeveer de helft van het boek beschrijft Gods bemoeienis met de Betuwe, de geboortestreek van ds. Van Aalst. In deze streek, waar het voorgeslacht leefde en werkte, wilde de Heere Zijn genade onder meer verheerlijken in de geslachten Van Aalst, Bogaard, Verweij en De Bruin. Veel niet eerder gepubliceerd kerkhistorisch materiaal komt hiermee in *handen*

keerde en ontmaskeren de huichelaar'. De titel "Vreugde in God" vormt een rode draad door dit boek. In iedere preek is te lezen hoe zeer Gray zich mocht verlustigen in zijn God, hoe hij Diens schoonheid roemde, Zijn dierbaarheid aanprees, Zijn noodzakelijkheid verkondigde. 'O, die Weergaloze kan nooit te veel op waarde geschat worden. Wij kunnen Hem nooit te veel liefhebben; wij kunnen Hem nooit te veel loven en prijzen'. In de eerste preek (over Psalm 37:4) noemt Gray het de plicht van alle christenen om zich in God te verheugen en troost te zoeken in Hem. 'O, als u eens een blik mocht slaan op Christus in Zijn schoonheid, dan zou u onmiddellijk een gevangene zijn van Hem. Nooit sloeg iemand een blik op Hem zonder het uit te moeten roepen: Wie zou U niet liefhebben?' Wie de vreugde in God kent, zegt Gray, zal in zijn ziel veel de liefde beoefenen, zal hoge gedachten hebben van Christus, zal in alles gericht zijn op God, zal verteerd worden door een verlangen naar gemeenschap en omgang met Hem, zal ook vaak klagen over het uitblijven van Christus: 'Als God het voorwerp van uw vreugde is, zal Zijn afwezigheid voor u een zwaar kruis zijn, en zal Zijn aanwezigheid uw grootste vermaak zijn'. Het kan de ware christen vaak ontbreken aan vreugde in God. Gray noemt zeven oorzaken: Als de afgoden op de troon zitten, staat Christus buiten de deur. Als het leven wereldsgezind is, ligt de vreugde in de dingen van beneden. Als de verborgen omgang met Hem verlaten is, ligt er een kloof tussen de zondaar en Christus. Als vormelijkheid de gebeden overheerst, vermoet de christen zichzelf en God. Als hij nalatig is in zijn plichten jegens Hem, zal God Zich afwenden. Als er een gebrek aan geloof is, wordt het heldere zicht op het voorwerp van het geloof gemist. En als jaloezie en argwaan over Gods weg het leven bezetten, wordt de vreugde belemmerd en de liefde uitgeblust. Ernstig legt Gray zijn gewetensvragen aan de deur van het hart: 'Waarom beleeft u de grootste vreugde? Waaraan geeft u de meeste gedachten? Zijn dat uw afgoden? Dan bent u nog een samenknoping van ongerechtigheid. Geeft u de meeste gedachten aan de wereld? Dan bent u een gans bittere gal'. Het is goed om te bedenken dat Gray de vaak door hem gebruikte aanduiding "christenen" niet beschouwt als een sociologische term, maar als de meeste geëigende aanduiding voor de kinderen Gods. Daarom kon hij ook met recht en reden prediken: "Lieve christenen, verlang toch naar de dag waarin u dat heerlijke goed zult verkrijgen. Verlang naar

de dag waarop u Jezus Christus zult zien, die Verheerlijkte, de Wens aller heidenen, Die schoner is dan alle mensenkinderen'.

Lieren, J. van 't Hul

**"De bruid van Bethlehem, negen overdenkingen over het Bijbelboek Ruth", door ds. A. Moerkerken; uitg. Den Hertog Houten; ISBN 978-90-331-2385-6; 159 blz.; € 14,90.**

Opnieuw is er een boekje verschenen met overdenkingen over een bepaald Bijbelboek. Ds. A. Moerkerken heeft in het jaar 2000 een preken-serie gehouden over Ruth in Capelle aan den IJssel-West.



De kerkenraad schrijft het voorwoord met de datum 3 oktober 2011. Er ligt dus elf jaar tussen. Het zou kunnen dat hier enige schroom in opgesloten ligt. Dat zou mij niet verbazen. Preken over Ruth, laat staan een preken-serie uitgeven over dit Bijbelboek is immers niet eenvoudig. Het kleine Bijbelboek is allereerst een historische stof. Onze geliefde broeder heeft dat voluit laten meewegen.

De gemeente wordt meegenomen naar het werkelijke Bethlehem en Moab. De wonderlijke leiding Gods in de geschiedenis van vader Elimelech met zijn vrouw Naomi en hun twee zoons, Machlon en Chiljon, wordt op een rustige en bedaarde manier uitgelegd. De verantwoordelijkheid die Elimelech (mijn God is Koning, betekent zijn naam!) draagt in zijn weg, waarbij niet gebogen wordt onder Gods oordeel komt eerlijk aan de orde. De praktische toespitsing naar het gezinsleven komt als vanzelf uit de Schrift op. Het wonderlijke van die Godsregering komt openbaar waar er niet anders dan graven lijken over te blijven. En de lijn wordt doorgetrokken tot op Christus door middel van een vrouw uit Maob, Ruth!

De terugkeer van Naomi op het horen van de goedheid des HEEREN, betoond aan een ellendig volk, wordt in haar geschiedenis voorgehouden. Juist door het zó te beschrijven, komt op een heel natuurlijke wijze het bevindelijke leven van Gods kinderen naar voren. Zoals ... zo ook... is een rode draad door deze bundel.

Opmerkelijk is dat aan de eerste twee hoofdstukken van dit Bijbelboek elk drie

preken worden besteed, aan het derde hoofdstuk één, en aan het laatste hoofdstuk twee. Om Ruth 3 uit te leggen is ook niet eenvoudig. Ds. Moerkerken laat dit ons meemaken én laat daarbij de Schrift zichzelf uitleggen. Boaz als historisch persoon én als type van Christus krijgt vanzelfsprekend veel aandacht. De uitleg vindt zijn sleutel in Boaz als de lossers, naast de 'nadere lossers'. De wijze waarop Boaz een plaats krijgt in het leven van Ruth én van Naomi (dat laatste ook) wordt vergeleken met de manier waarop Christus plaats krijgt in het leven van Gods kinderen.

Heel mooi in de laatste preek is de aandacht die gegeven wordt aan Obed op de schoot van Naomi. In Obed op haar schoot wordt de lijn doorgetrokken naar het geslacht van David...van Christus. Aan een vrouw die wist wat het was om geen leven meer voort te kunnen brengen, wordt Obed geboren!

Ik hoop van harte dat dit boekje gelezen zal worden, niet alleen in de leesdienst, maar ook thuis. U zou het wellicht kunnen voorlezen aan onze kinderen, want eenvoudig worden deze preken ook gelegd aan de harten van onze kinderen.

Bij bestelling via [bax@kliksafe.nl](mailto:bax@kliksafe.nl) of 010-4519137 of Jan van Kanrede 53, 2901 TA Capelle aan den IJssel, komt de opbrengst geheel ten goede aan onze Theologische School.

Barneveld,

ds. D. de Wit

'Het is verwonderlijk dat de godzaligen in Nederland zo weinig zin hebben om te zingen en het ook zo weinig doen. Het is waar, het is de traagheid van onze natie. Maar toch, de wereldse mensen zingen nogal! De godzaligen echter zijn meestal stom in dit opzicht. De één zegt: Ik ben terneergeslagen. De ander: Ik heb geen stem. De derde: Ik kan de wijs niet houden. De vierde: Ik durf niet, de burens zouden 't eens horen. Maar waar het vooral aan scheelt is: gebrek aan begeerte. Als het hart geestelijker was, dan zou men de Heere wel meer met vrolijk gezang loven en ons en anderen daardoor opwekken'.

W. à Brakel



# KERKNIEUWS

## ■ BEROEPINGSWERK

### BEROEPEN

Te Groningen:

ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht;

Te Leiderdorp:

ds. L. Terlouw te Barendrecht;

Te Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle

en te St. Annaland:

ds. G. Hoogerland te Kruiningen;

Te Oudemirdum:

ds. B. van der Heiden te Alblasterdam.

### BEDANKT

Voor Aalburg: ds. A. Schot te Nunspeet;

Voor 's-Gravenhage:

ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht;

Voor Katwijk aan Zee:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Voor Zwolle: ds. J. Schipper te Dirksland.

## ■ VERSLAG VERGADERING

### CLASSIS KAMPEN 6 OKT. 2011 KAMPEN

Ds. A. Schot, predikant van de roepende kerk van Nunspeet, opent de vergadering met het laten zingen van Psalm 25 vers 2 en 7. Hierna leest hij Hosea 4 en herinnert de vergadering eraan dat op 27 augustus 2011 is overleden Bernhard Adriaan Maljaars. Hij heeft de gemeente als diaken gediend in de periode van 1972 t/m 1983 en van 1996 t/m 2003.

Daarna gaat hij voor in gebed. Hierna mediteert ds. Schot over het voorgelezen Schriftgedeelte, Hosea 4. Hij gaat met name in op het eerste gedeelte van vers 6: *"Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is."*

Het moderamen wordt als volgt samengesteld:

Preses: ds. J. van Belzen, assessoren: ds. C. Hogchem en ds. A. Schot, scribae: ouderlingen J. Bonnhof en F.J. Verweij, quaestor: ouderling J. van Buuren

Er is een schrijven van het deputaatschap Kerkelijk Grootboek ontvangen waarin is aangegeven dat het niet de bedoeling is dat zustergemeenten elkaar leningen vragen voor kerkbouw, maar dat dit een taak is van het deputaatschap. Het deputaatschap verzoekt de classis in voorkomende gevallen uitsluitend toestemming te geven voor het vragen van giften.

De classis zal zich conformeren aan dit

verzoek van het deputaatschap.

Ingekomen is een brief van de scriba van de Particuliere Synode Oost waarbij wordt meegedeeld dat het verzoek van de classis om een kanselboodschap te laten uitgaan uitvoerig is besproken. De PS heeft het principebesluit genomen om voor de eerstvolgende Generale Synode een instructie op te stellen met een op te stellen kanselboodschap. Voorafgaand daaraan worden de andere particuliere synodi hierbij betrokken via de deputaatschap artikel 48 D.K.O.

Er is een schrijven van de Raad van Advies van de SVRO waarin uiteengezet wordt hoe de nieuwe Commissie van Advies voor Sirjon (bestaande uit de werkmaatschappijen SVRO en Siloah) er zal gaan uitzien en welk traject dat heeft naar de kerkelijke vergaderingen. Tevens is een concept van het reglement Commissie van Advies Zorggroep Sirjon bijgevoegd. De door de afgevaardigden gemaakte opmerkingen zullen aan de Raad van Advies worden doorgegeven.

De voorlopige classicale mediacommissie brengt een tussentijds rapport uit. Zij vraagt de kerkenraden die dit nog niet hebben gedaan te zoeken naar personen die deel zouden kunnen nemen aan het werk van de commissie. De commissie wordt gevraagd het werk alvast op te pakken in de lijn van de eerdere besprekingen op de classis en voor de volgende vergadering van de classis te komen met een voorstel voor een mandaat van een definitieve commissie.

De eerstvolgende classisvergadering zal plaatsvinden op 22 maart 2011 om 10.00 uur in Kampen. De gemeente Oudemirdum is aan de beurt om te fungeren als roepende kerk.

Ouderling Visser van Nunspeet wordt verzocht de vergadering te eindigen met dankgebed.

Hij laat zingen Psalm 3 vers 2 en gaat voor in dankgebed. Hierna sluit de preses de vergadering.

Namens het moderamen:

J. Bonnhof, scriba

## ■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2011

Pag. 171, **gemeente EDE.**

Het scribaat wordt nu waargenomen door:

L.P. de Loeff, Jasmijnstraat 33,  
6744 AN Ederveen, tel. 0318-57 41 31,  
e-mail: lpdeloeff@kliksafe.nl

# BERICHTEN

## ■ WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen zijn **vrijdag 13 januari** van harte welkom op de winterconferentie van de Werkgroep voor Studenten van de Gereformeerde Gemeenten. Ir. A. Waaijenberg, secretaris van het deputaatschap voor kerkelijke eenheid, houdt een lezing over het thema **'Om de eenheid van de kerk'**. Na de broodmaaltijd volgt een bespreking in groepen. Aanluitend kunnen jullie je vragen voorleggen aan de inleider.

Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamesingel 2, Gouda. Ontvangst 16.30 uur; sluiting om circa 20.45 uur. Voor zover

je geen OV-jaarkaart kunt gebruiken, vergoedt de werkgroep desgewenst een enkele reis tweede klas van Gouda naar je woon-/studieplaats voor zover het bedrag hoger is dan € 5,-.

Voor meer informatie verwijzen we je naar nummer 23 van DANIEL dat op 15 december a.s. verschijnt of kijk op de site [www.studentengg.nl](http://www.studentengg.nl). Meld je uiterlijk maandag 9 januari aan bij het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, fax. 0348-48 35 99, e-mail: [conferentie@cbgg.nl](mailto:conferentie@cbgg.nl)

Vermeld daarbij je naam, adres, studieplaats, of je HBO- of WO-student bent en in welk jaar je bent gestart met de studie (bijvoorbeeld 2008).

## ■ HERDENKINGSBOEK RIJSSEN

Gelet op de grote belangstelling heeft de kerkenraad besloten tot een herdruk van het boek "Elk verhaalt zijn weg en zaken" over te gaan. De herdruk zal naar verwachting rond de komende feestdagen beschikbaar zijn.

Het boek kost € 38,00 (inclusief verzendkosten) en is te bestellen door het verschuldigde bedrag over te maken op rekeningnummer 1593.55.974 t.n.v. Herdenkingsboek Gereformeerde Gemeente Rijssen, onder vermelding van naam, straat, huisnummer en woonplaats. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met H. Harbers, Ter Weelstraat 28, 7462 RT Rijssen, tel. 0548-515949.

## ■ ZANGAVONDEN

### Amsterdam-C

Kerstzangavond in de Jordaan, evangelisatiepost "Bij Simon de Looier", op **vrijdag 23 december**, aanvang 19.30 uur, locatie: Noorderkerk, Noordermarkt 48, Amsterdam. Met medewerking van o.a. het mannenkoor Jubilate Deo uit Apeldoorn. Meditatie: evangelist J. Krijgsman. Collecte voor het evangelisatiewerk in Amsterdam.

### 's-Gravenzande

Kerstzangavond op **vrijdag 9 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Westerkerk van de Geref. Gemeente te 's-Gravenzande, Obrechtlaan 21, m.m.v. het gemengd koor 'Soli Deo Gloria', muziekgroep 'Tehillim' en een kinderkoor. Spreker: ds. J. van Rijswijk. Collecte t.b.v. inloophuis in Den Haag.

### Merksem

Kerstzangavond op **zaterdag 10 december**, aanvang: 19.30 uur in de St. Jozefkerk te Merksem, hoek Bredabaan-Merksemheidebaan, m.m.v. het mannenkoor "Rehoboth", het jongerenkoor "Hananja" uit Tholen, en enkele instrumentalisten. Meditatie: evangelist A. van Setten. Collecte t.b.v. de evangelisatiepost in Merksem.

### Nunspeet

Adventszangavond op **zaterdag 10 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Dorpskerk te Nunspeet, m.m.v. het jongerenkoor "Nil Sine Deo" uit Nunspeet, het jongerenkoor "Sjaloom" uit Rijssen, het muziekensemble "Caloroso" uit Nunspeet en enkele instrumentalisten. Opening en sluiting door ds. A. Schot. Appelwoord door dhr. H. van Groningen namens de Vluchtheuvel. Collecte t.b.v. de Vluchtheuvel.

### Ridderkerk

Kerstzangavond op **vrijdag 9 december**,

aanvang: 19.30 uur, in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Ridderkerk, m.m.v. het kinderkoor "Comt nu met Sangh", het jongerenkoor "Laudate Deum", het Ridderkerks mannenkoor en de organisten Peter Verweij en René van der Giessen. Opening door ds. G.M. de Leeuw.

### Tiel

Kerstzangavond op **zaterdag 10 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote of St. Maartenskerk te Tiel, m.m.v. het mannenkoor 'Rehoboth' uit Geldermalsen en enkele instrumentalisten. Opening, meditatie en sluiting: ds. B. Labee. Collecte voor onkostenbestrijding.

### Yerseke

Adventszangavond (met samenzang) op **zaterdag 10 december**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Yerseke, m.m.v. het mannenkoor Ethan, het kinderkoor David en het gemengd koor Yerseke. Leiding: ds. C. van Krimpen. Collecte t.b.v. de kerk.

## ■ PROMOTIE DR. A.W. HOFMAN

Op dinsdag 22 november jl. promoveerde dhr. A.W. Hofman, lid van onze gemeente, aan de Universiteit van Tilburg tot doctor. De heer Hofman, in het dagelijks leven werkzaam bij een groot belastingadvieskantoor, had voor zijn proefschrift een ingewikkeld onderwerp

uit de Nederlandse belastingwetgeving gekozen, namelijk de deelnemingsverrekening. De promotiecommissie roemde de helderheid van het proefschrift, maar ook de wijze waarop dit moeilijke onderwerp aan het papier was toevertrouwd. Een moeilijke materie werd op duidelijke wijze voor velen, en niet alleen deskundigen, toegankelijk gemaakt. In de laatste stelling die dhr. Hofman aan zijn proefschrift toevoegde bepleit hij meer waardering dan in het huidige maatschappelijke debat plaats vindt, voor vrouwen die veel tijd inruimen voor hun gezin, vrijwilligerswerk en/of mantelzorg en daardoor geheel of gedeeltelijk afzien van betaald werk.

Dhr. Hofman, die o.a. de eindredactie van de Houtense kerkbode verzorgt en secretaris is van de plaatselijke kiesvereniging van de SGP, benadrukt in het voorwoord van zijn proefschrift dat er een belangrijker dimensie in de Nederlandse maatschappij is dan belastingheffing, namelijk het vergaderen van schatten in de hemel (Mattheus 5 : 19 en 20).

We feliciteren br. Hofman van harte met deze bekroning van zijn universitaire studie. Hij gedenke hem, samen met zijn gezin, ook voor de toekomst naar de trouw van Zijn verbond.

Kerkenraad Geref. Gemeente Houten

## KERKDIENTEN

### ■ ZONDAG 4 DECEMBER 2011

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Aalst 14.30 uur ds. B. Labee; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 en 15.00 uur stud. S.W. Janse; Apeldoorn 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 19.00 uur ds. K. Boeder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 10.00 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Boskoop 9.30 uur ds. H. Paul en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W.

Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. R. Boogaard; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 uur ds. J. Driessen en 16.30 uur ds. H. Paul; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 17.00 uur ds. J. Mijnders; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Goes 9.00 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. G. Pater; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. E.

Hakvoort; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Haamstede 10.00 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Houten 11.00 uur ds. J.S. van der Net; Kampen 15.00 uur ds. G. van Manen; Kamperland 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Kapelle-Biezeling (in Sionkerk te Goes) 11.30 uur ds. C. Harinck en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 18.30 uur ds. C. Harinck; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Leiderdorp 17.30 uur stud. S.W. Janse; Lisse 18.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Melissant 10.00 en 18.00 uur stud. J. van Laar; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 19.00 uur ds. W. Visscher; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur ds. J. Driessen; Naaldwijk 19.00 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Opheusden 9.30 uur ds. A.A. Brugge; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Ouddorp 14.30 uur stud. J. van Laar; Oude-Tonge 14.30 uur ds. E. Bakker; Poederloijen 15.30 uur ds. W.J. Karels; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Poortvliet 14.30 uur ds. S. Maljaars; Puttershoek 10.00 uur ds. M. Golverdingen; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. J. Karels en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 17.00 uur ds. M. Golverdingen; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Zuidwijk 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Sliedrecht 12.00 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. M.J. van Gelder; Soest 9.30 en 15.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. W. Sifhout; Sprang-Capelle 19.00 uur stud. A.T. Huijser; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde- De

Vecht (in Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labeer; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Veenendaal 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 15.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 10.00 en 16.00 uur stud. A.T. Huijser; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 15.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J. Mijnders en 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 19.00 uur ds. J. Karels.

### ■ DINSDAG 6 DECEMBER 2011

Brakel 19.30 uur ds. P. Melis; Eindhoven 19.30 uur ds. E. Hakvoort; Lisse 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Naaldwijk 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Nijkerk 19.30 uur ds. M. Mondria; Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. J. van Rijswijk.

### ■ WOENSDAG 7 DECEMBER 2011

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. M. Mondria; Andijk 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 19.45 uur ds. J. Driessen; Hilversum 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Hoofddorp 19.45 uur ds. G. van Manen; Hoogeveen 19.30 uur ds. J. van Belzen; Leiderdorp 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. E. Hakvoort; Oostvoorne 19.30 uur ds. J. Schipper; Poortugaal 19.30 uur ds. C. Neele; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. A.J. Gunst; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A. Schot; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. M. Karens; Scherpenisse 19.30 uur ds. E. Bakker; Soest 19.30 uur ds. A. Schreuder; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Veen 19.30 uur ds. G. Pater; Veenendaal 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld.

### ■ DONDERDAG 8 DECEMBER 2011

Goudswaard 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Herkingen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Houten 19.45 uur ds. J.S. van der Net; Leerdam 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Marknesse 19.30 uur ds. F. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. J. van Belzen; Nisse 19.30 uur stud. A.T. Huijser; Oudemirdum 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rhenen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Stolwijk 19.30 uur stud. J. van Laar; Westkapelle 19.30 uur stud. S.W. Janse.

### ■ ZATERDAG 10 DECEMBER 2011

Dordrecht 10.30 uur ds. W. Harinck.

### ■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 4 DECEMBER 2011

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 18.30 uur ds. W.J. Karels.

### ■ EVANGELISATIEPOSTEN

#### Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-16.00 uur.

#### Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Van harte welkom in onze evangelisatiepost. Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10:00 uur tot 16:00 uur. U kunt bij ons ook terecht voor boeken en CD's. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Per mail bestellen kan ook: [cvleenen@kliksafe.nl](mailto:cvleenen@kliksafe.nl) Bekijk ook eens onze site: [www.bijsimondelooier.nl](http://www.bijsimondelooier.nl)

#### Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-l te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

#### Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur.

#### Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrij-

dag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

#### Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.

Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

#### Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg. Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u.

Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

#### Den Haag:

Inloophuis 'Het Kompas': Apeldoornse- laan 228, Den Haag.

Openingstijden: dinsdag 10.00 - 16.00 uur; woensdag 10.00 - 13.00 uur; donderdag t/m zaterdag 10.00 - 16.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.



### Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eenvoudige, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5  
3774 JW Kootwijkerbroek  
(0342) 44 18 12

dhr. G. de Groot  
(06) 50 21 72 55

### begrafenisverzorging Den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.  
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.  
Geen crematies.



T. den Hollander  
P.N. den Hollander  
Mozartlaan 13  
3131 ES Vlaardingen  
**Tel. 010 - 4600509**  
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

## ADVERTENTIES

### PRAKTISCH VOOR CATECHISANT EN CATECHEET

ds. C. Hogchem

### LEESBOEK BIJ DE BELIJDENIS CATECHISATIE

2<sup>e</sup> druk



Dit leesboek is niet alleen bedoeld voor ieder die zich voorbereid tot het doen van openbare belijdenis, het is óók erg leerzaam voor al degenen die reeds openbare belijdenis hebben afgelegd. Aan de orde komen niet alleen de vragen en antwoorden van het Kort Begrip, maar ook datgene wat daarmee in verband staat. Zoals het ontstaan van de belijdenisgeschriften, de

christelijke levensstijl, waarom de herziening van de Statenvertaling wordt afgewezen, enz. De grondstukken van de waarheid worden op begrijpelijke wijze uitgelegd onder meer met verduidelijkende, bijbelse voorbeelden en verhelderende opmerkingen. Al met al een nuttig leesboek voor doopleden en belijdende leden om zich op eenvoudige wijze nader te verdiepen in de leer der waarheid.

Geb. 248 blz.

24,50

vertrigbaar bij de boekhandel



Uitgeverij Boekhandel

**Gebr. Koster**

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld  
Tel. (0342) 41 69 86

www.gebrkoster.nl



**Siloah heeft 28 voorzieningen, waaronder woonlocaties, centra voor dagactiviteiten en logeerfaciliteiten. Tevens biedt Siloah zaterdagopvang en ambulante zorgvormen, zoals zorg aan huis, begeleid zelfstandig wonen (BZW) en praktisch pedagogische gezinsbegeleiding. Ruim 600 medewerkers verlenen zorg aan ongeveer 590 cliënten.**

*Betrokken, Bijbelse zorg verlenen aan de gehandicapte medemens. Dat is de missie van Siloah. Dat vraagt om mensen die werken met hun hart. Die zorg en aandacht geven en die weten wat zij daarvoor terugkrijgen. Weet wat je waard bent en kom bij Siloah werken.*

Siloah zoekt voor woonlocatie de Ark te Werkendam, met ingang van februari 2012, een

#### Coördinator zorg

24-36 uur

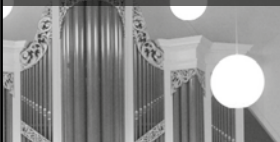
(i.v.m. vervanging zwangerschapsverlof, met uitzicht op vast dienstverband)

Wil je meer weten over deze vacature?

Kijk op [www.siloah.nl](http://www.siloah.nl) of neem contact op met locatiemanager Allie Pol op telefoonnr. 0345 - 57 48 30.

## Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!



nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken



Neem voor meer informatie contact op met  
Dhr. H. den Hollander  
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van  
Organisten der  
Gereformeerde  
Gemeenten

## KLASSIEKE ORGELS...

Johannus  
Eminent  
Domus  
Monarke  
Cantilena  
enz.

Ruime ervaring  
in zaal- en  
kerkorgels



**Stolk**  
Orgels

**NIEUWERKERK A/D IJSSEL**  
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbendijke  
Nederhemert Nrd.  
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

## De bruid van Bethlehem

Nieuw boek van ds. A. Moerkerken

Negen overdenkingen over het bijbelboek Ruth

**Alleen** bij bestelling via het onderstaande adres is de **opbrengst bestemd voor onze Theologische School**. De prijs is € 14,90 (exclusief verzendkosten).

Kerkenraad Capelle aan den IJssel-West  
p/a A.J. Bax  
Jan van Kanrede 53  
2901 TA Capelle aan den IJssel  
Telefoon 010 - 4519137 of [Bax@klikSAFE.nl](mailto:Bax@klikSAFE.nl)

**Te huur** in buitengebied  
van **Ederveen** (gemeente Ede)  
Zelfstandige woonruimte  
voor bijv. student.  
Inlichtingen tel. 06-23734754

## Tom van Hell Fotografie

Bruidsreportages vanaf € 750 incl. album

Familiefotografie 033 2774445

Bedrijfsfotografie. 06 27122967

**www.tomvanhell.nl**

Reportage incl. professioneel digitaal album  
40 x 30 cm 50 blz voor € 975

**BJ** Begrafenisverzorging  
**Janssen**

Begrafenisverzorging op  
de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle  
**0113-33 09 36**

Binnenkamer 11, Tholen  
**0166-60 73 19**

[www.begrafenisverzorging-janssen.nl](http://www.begrafenisverzorging-janssen.nl)



## NIEUW VERSCHENEN PREKENBUNDEL

Van de Gereformeerde Gemeente op Urk  
is een prekenbundel verschenen met als titel:

## OM SIONS WIL ZAL IK NIET ZWIJGEN



Het zijn twaalf preken van de vier predikanten die onze gemeente in het verleden dienden en nog dienen mag:

*Ds. J. van Belzen, Ds. E. Bakker, Ds. C. van Krimpen, Ds. J. Koster*

Deze uitgave is verschenen omdat onze gemeente volgend jaar mag herdenken dat zij 25 jaar geleden is geïnstitueerd. De opbrengst van deze uitgave komt ten bate voor de aflossing van ons kerkgebouw 'Sionkerk'.

Deze uitgave telt ± 235 pagina's en is keurig ingebonden in een meer- kleurenomslag. De prijs is slechts € 14,95 exclusief portokosten. De prekenbundel is te bestellen bij: Mevr. W. de Vries, 't Klif 14 8321 KG Urk. Telefoon: 0527-684363. Bij geen gehoor: 06-53185211. Of per email: [boeksionkerk@gmail.com](mailto:boeksionkerk@gmail.com).

## ZOJUIST VERSCHENEN



**B. HOOGHWERFF (RED.)**

### Omdat Hij het gedaan heeft

Vriendenbundel, aangeboden aan ds. G.J. van Aalst  
bij zijn 25-jarig ambtsjubileum

Herinneringen aan onder meer het ambtelijk werk van ds. Van Aalst en veel niet eerder gepubliceerd kerkhistorisch materiaal.  
150 blz. geb. 33124297

**18,50**

**DS. P. VAN RUITENBURG**

### Geboren

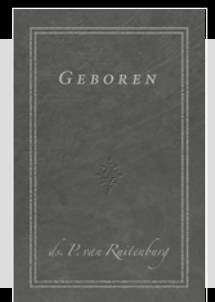
Tweede deeltje in de serie *Heilsfeiten*.

Er is iemand geboren Die het goed kan maken tussen God en ons. Hij werd een Immanuël, de 'God met ons'!

155 blz. geb.

33124389

**9,90**



**DS. J. SPAANS**

### De rijkdom van de ware pelgrim

Tien preken

Eenvoudige, ernstige, gunnende preken die werden gehouden in Norwich, Barneveld, Kootwijkerbroek en De Valk-Wekerom.  
172 blz. geb.

33124341

**17,90**

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

## Den Hertog uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten  
Postbus 150, 3990 DD Houten

Tel. (030) 637 34 34  
Fax (030) 634 66 88

E-mail: [boeken@hertog.nl](mailto:boeken@hertog.nl)  
[www.hertog.nl](http://www.hertog.nl)

Prachtige chalets en bungalows  
in Voorthuizen en Rijssen/Holtten

Vraag onze vernieuwde brochure aan.



... heel eigen

(0548) 36 52 24, [www.casafamilia.net](http://www.casafamilia.net)

Orgelcentrum Andante is dealer van  
**JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT**



In onze beide winkels is een ruim assortiment aan bladmuziek in zowel notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL | Oranjestraat 6, RIJSSEN  
 Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851 | Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op [www.andanteorgels.nl](http://www.andanteorgels.nl)

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Nieuw in Waardenburg:  
**Woon-zorgappartementen 'Rijnwaard'**  
 - kleinschalig, professioneel, reformatorisch  
 - nog twee appartementen te huur  
 Tel. 0418-653773 of 06-53933283

**HARKES** *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*  
**Begravenissen**  
 Telefoon (0172) 21 21 22  
 Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop  
*Wij verzorgen alleen begrafenis*  
*Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden*

**HELP MEE DE  
 WAARHEID TERUG  
 TE BRENGEN  
 IN DUITSLAND**

Ziet u mogelijkheden om tijdens uw verblijf in Duitsland een of meer van onze vertaalde oudvaders weg te geven? Als tegengif tegen het heersende Humanisme en Modernisme? Kijk dan op onze website [www.svvhed.org](http://www.svvhed.org) voor de boeken, of bestel een catalogus/infoboekje.

STREEKVERENIGING  
 NVA REFORMATA ONTLEDIGEN  
 HEIDELBERG & DORDRECHT

T 0416 - 691788  
 svvhed@kliksafe.nl

Gift: 548.98.79.20

Wij bieden Logeeropvang en begeleiding aan kinderen met o.a. Autisme, ADHD en/of een licht verstandelijke beperking. Dit is mogelijk op zaterdag, zondag, woensdagmiddag en tijdens de schoolvakanties. Wij bieden de kinderen een leefklimaat, waarin veiligheid, duidelijkheid, structuur en positieve aandacht tot uitdrukking komen vanuit een reformatorische identiteit.



Voor informatie of aanmelding kunt u contact opnemen met Frieda v.d. Meijden tel. Nr.: 06-12540013 of 0418-582068.

Mail: [logeergezindeboomgaard@kliksafe.nl](mailto:logeergezindeboomgaard@kliksafe.nl).

U kunt ook een afspraak maken om vrijblijvend een kijkje bij ons te komen nemen: Waaldijk 7 te Herwijnen. Betaling is mogelijk uit PGB.

# Handen van de kerk wereldwijd

**VOEDSELZEKERHEID**



Cuba



Zuid-Afrika



Oost-Europa

**Help mee!**

- Organiseer een actie • Geef een gift
- Nodig ons uit voor een presentatie

**SPONSOR  
 WORDEN?**  
 Bel ons!

HANDEN VAN DE KERK  
**Bijzondere  
 Noden**

**GIRO 307447**

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E [bijzonderenoden@cbgg.nl](mailto:bijzonderenoden@cbgg.nl) • I [www.bijzonderenoden.nl](http://www.bijzonderenoden.nl)

## Een presentatie over evangelisatie.

In kerk en op school

- Geestelijke nood in Nederland
- Bijbelse opdracht van evangelisatie
- Evangelisatie op de posten
- Evangelisatie vanuit de gemeenten
- Praktijkvoorbeelden
- Vragenbeantwoording

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies of scholen komt onze voorlichter 's avonds of overdag graag langs om een mooie presentatie te laten zien over het evangelisatiewerk in ons land. Informatief, bezinnend en praktisch!



Voor verenigingen: dhr. C.W. van Haften: 0341-253588.

Voor scholen (lesbrief mogelijk): dhr. K. Bel: 06-41938146.

Voor het leveren en leggen van **na-tuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen **eerste klas kwaliteit** en steeds de **laagste prijs**. Tegelzetterbedrijf **J. Slingerland**, 0184-611917.

MAGAZIJNVERKOOP

Magazijn-verkoop met kortingen van **10 TOT 70%**

**BOEDER HERENMODE**

- ambtskleding
- businesskostuums
- trouwkostuums
- gelegenheidskleding
- rouwkleding
- koorkleding
- verhuur jacquets

Plein 1940 173 | Scherpenzeel  
Telefoon (033) 277 01 72  
[www.boederherenmode.nl](http://www.boederherenmode.nl)

### Boeken met inhoud van blijvende waarde

Met de hand gebonden.

#### J. van Lodesteyn

Heerlijkheid van een waar Christelijk leven, waarvan 4 preken voor de kerst € 38,-

#### C. Tuinman

Catechismus € 100,-

[www.deoudewijn.nl](http://www.deoudewijn.nl) [www.projectori.nl](http://www.projectori.nl)  
Alles nieuwe druk, niet hertaald



Te bestellen bij:

**Uitgeverij De Oude Wijn**

e-mail: [info@deoudewijn.nl](mailto:info@deoudewijn.nl)

Tel. 033 286 5548

**Boven € 30,- geen portokosten**

## PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

### RIDDERKERK

Verlengde Kerkweg 11

### BARNEVELD

Wilhelminastraat 14

### METEREN (GELDERMALSEN)

Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:  
**0180 - 42 69 55**  
of kijk op [www.psychbrouwer.nl](http://www.psychbrouwer.nl)

Wij zijn op zoek naar een meisje/vrouw die op wo- of vrijdagmiddag iets met onze dochter (10 jr) wil ondernemen. Omgeving Bommelerwaard. Reacties: [ajjumelet@telfort.nl](mailto:ajjumelet@telfort.nl)



begrafenisverzorging

Wij verzorgen begrafenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzorger

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o.

T (0341) 253 813

Kampen e.o.

T (038) 3332 383

Rijssen e.o.

T (0548) 540 053

overige plaatsen en b.g.g.

T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel

T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

## De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

### Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

### Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,  
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal  
tel. 0186-576990, fax 0186-575105  
e-mail: [gjvanaalst@kliksafe.nl](mailto:gjvanaalst@kliksafe.nl)

### Redacteur:

ds. C. Neele

### Meditaties aan:

ds. C. Neele,  
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,  
tel. 010-5017707  
e-mail: [c.neele@kliksafe.nl](mailto:c.neele@kliksafe.nl)

### Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage  
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,  
tel. 0180-420865, fax 0180-423583  
E-mail: [jj.verhage@kliksafe.nl](mailto:jj.verhage@kliksafe.nl)

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

### Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,  
postbus 608, 3440 AP Woerden,  
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,  
e-mail: [saambinder@cbgg.nl](mailto:saambinder@cbgg.nl)

### Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,  
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam  
tel. 078-6912899, fax 078-6919536  
e-mail: [saambinder@verloop.nl](mailto:saambinder@verloop.nl)

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.  
Familieberichten € 0,40 per mm.  
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

### Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:  
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,  
postbus 608, 3440 AP Woerden,  
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,  
e-mail: [saambinder@cbgg.nl](mailto:saambinder@cbgg.nl)

### Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-  
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):  
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);  
voor het buitenland:  
€ 24,- per jaar + extra portokosten.  
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

### Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,  
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada  
e-mail: [purlin@sympatico.ca](mailto:purlin@sympatico.ca)

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

# Jakob heb ik liefgehad

Praktische en geestelijke lessen uit het leven van Jakob

ds. A. Schot

Vanaf de moederschoot heeft Jakob er álles aan gedaan om de zegen te bemachtigen. Hij moest echter leren dat deze alleen uit genade te verkrijgen is.

De auteur wil in deze overdenkingen laten zien hoe Gods verkiezende liefde verheerlijkt wordt in het leven van een dwalende zondaar. Het leven van Jakob is nog steeds tot onderwijs voor hen die niet weten hoe zij de zegen kunnen verkrijgen. 'Zalig hij, die in dit leven, Jakobs God ter hulpe heeft'.

De overdenkingen zijn bijzonder leerzaam om persoonlijk te lezen, maar ook heel geschikt om te gebruiken in de leesdiensten.

Gebonden uitvoering

€ 17,90

Tweede druk

Verkrijgbaar in de boekhandel



[www.debanier.nl](http://www.debanier.nl)

verantwoord lezen



E. Treur  
Kroostweg 22  
3704 ED Zeist  
Telefoon 030 - 6924258  
Mobiel: 06 - 57315689  
[www.begrafenisondernemingtreur.nl](http://www.begrafenisondernemingtreur.nl)  
[info@begrafenisondernemingtreur.nl](mailto:info@begrafenisondernemingtreur.nl)

## Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

**kina**  
begrafenisverzorging

D.W. Schipper  
010-458 31 12  
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman  
0182-58 39 32  
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN



Ook in de regio Leiderdorp, Lisse,  
Hoofddorp en Aalsmeer

WIJ VERZORGEN  
ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sumatrastraat 11  
2405 EM Alphen aan den Rijn  
(0172) 233338

[info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl](mailto:info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl)  
[www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl](http://www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl)



Huishoudelijke hulp

“Wat heerlijk dat mijn woning op orde is”

Huishoudelijke hulp door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie? [www.rstzorg.nl](http://www.rstzorg.nl) of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **verpleging & verzorging**

## Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen

Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**



## Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

**Advies en installatieburo**

Voor een vrijblijvende offerte

[aktie@kliksafe.nl](mailto:aktie@kliksafe.nl)

## Dé inrichter voor Kantoor, Kerk en School



**HOEKMAN**  
Kantoor & Project

Uw partner in complete  
kantoor- en projectinrichting

Showroom: Marconistraat 13 - 4461 HH Goes - T: 0113 57 29 07

E: [info@piethoekman.nl](mailto:info@piethoekman.nl) - [www.piethoekman.nl](http://www.piethoekman.nl) - [www.hoekmanismeer.nl](http://www.hoekmanismeer.nl)

Zorg...

Respect...

Aandacht...

Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Begrafenisverzorging  
**Poppe**

Tel. 0118-616012 of 0113-342304